

Mededeling
van
het Instituut voor het Beelddenken.
Adres: Schuytstraat 187 - 's-Gravenhage.

“Woordblindheid” bij kinderen is een verschijnsel, dat de laatste tientallen jaren meer en meer de aandacht trekt van paedagogen, neurologen, psychiaters en psychologen.

Men spreekt van leesmoelijkheden bij "handicapped children", "alektische kinderen", op meer dan één gebied "gestoord".

Tegenover deze opvattingen stelt Maria J. Krabbe een geheel andere zienswijze van het probleem der "woordblindheid" (neergelegd in een artikel in het Ned. Tijdschrift voor de Psychologie, 1947 afl. 3: "Het denken van het woordblinde type"). Zij herkende naast zekere onvermogens bij de woordblinde kinderen zeer bepaalde vermogens.

Zij vond achtereenvolgens:

1. dat bepaalde taalmoeilijkheden bij overigens normaal begaafde en zelfs intelligente kinderen te herleiden zijn tot "woordblindheid".
2. "dat de woordblinde kinderen die door haar werden onderzocht, een bepaald type vormen met specifieke vermogens en specifieke onvermogens (o.a. moeilijkheden met de schriftelijke taal); zij noemde dit: "het woordblinde type".
3. dat deze specifieke eigenschappen der woordblinde kinderen voortvloeien uit een speciale manier van denken; zij noemde dit: "beelddenken".

Een en ander heeft geleid tot het oprichten van het "Instituut voor het Beelddenken". De werkzaamheden van dit instituut vloeien voort uit de inzichten van Maria J. Krabbe, neergelegd in publicaties tussen 1931 en 1949 (die binnenkort in boekvorm zullen verschijnen).

Het Instituut beoogt:

- a. bevordering van wetenschappelijk onderzoek op het gebied van het beelddenken;
- b. bevordering van op "het beelddenken gericht onderwijs;
- c. bevordering van aan het beelddenken aangepaste behandeling der woordblinde kinderen.

Het Instituut voor het Beelddenken biedt, dienovereenkomstig, aan een groep kinderen de gelegenheid tot het ontvangen van onderwijs en behandeling.

Nadere omschrijving:

A. Onderwijs.

Het toedienen van de leerstof wordt aangepast aan het beelddenken.

Het opnemen van de leerstof geschiedt door bewust gebruikmaken van het beelddenken.

Het beelddenken en het tempo worden aanvaard, terwijl tevens wordt gepeild, in hoeverre de beelddenker naar de abstractie is over te leiden.

Het onderwijs in het Instituut wordt gegeven aan een kleine groep van leerlingen.

Bepaalde vakken kunnen eventueel op een school worden gevolgd. Er wordt naar gestreefd, de woordblinde te zijner tijd in een bestaande opleiding in te schakelen. Hierbij

wordt o.a. gedacht aan die scholen voor M.O., waar de leraren zich bereid hebben getoond, het beelddenken te aanvaarden.

B. Behandeling.

De behandeling wordt aan ieder kind afzonderlijk gegeven. De behandeling van het woordblinde kind heeft ten doel:

1. het praktisch opheffen van de lees-, schrijf- en taalmoeilijkheden, inhaerent aan woordblindheid:
het opheffen van analoge rekenmoeilijkheden:
een en ander door compensatie, door correctie en door bewust gebruik van het beelddenken. De oefeningen hiertoe vereisen doelgerichte zelfwerkzaamheid en voeden zo uiteraard tevens op tot wat het andere doel der behandeling is;
2. de woordblinde het bewuste gebruik van zijn beelddenken te leren. Dit houdt in: het leren ordenen van de spontane beelden: het leren censureren en leiden van de beelden: het toepassen van het beelddenken.

Deze tweede doelstelling is zeker niet de minst belangrijke. Het beelddenkende kind heeft leiding bij zijn eigen beelddenken nodig. Het moet worden geleid van het passieve beeldzien tot het actieve hanteren van zijn gedachtebeelden. Dit betekent een groei, die niet mag worden geforceerd, maar wel moet worden geleid.

De innerlijke activiteit van de woordblinde bepaalt tenslotte, tot welke graad van ordenende bewustheid hij door eigen initiatief zal komen en is voorwaarde voor de overbrugging zijner moeilijkheden.

Ondergetekenden achten het van belang, zowel speciaal voor de woordblinden als in het algemeen voor de vele beelddenkers~niet woordblinden, dat bij opvoeding en onderwijs bijzondere aandacht aan het bovengenoemde wordt geschonken.

HET BESTUUR

M.J. Krabbe, Logopaediste, 's-Gravenhage.

Ph.E. Doyer. Oud-lerares Wiskunde, Lorentz-H.B.S., Arnhem.

HET CURA TORIUM (in alphabetische volgorde genoemd):

A. J. S. van Dam, Inspecteur van het Gymnasiaal en Middelbaar Onderwijs in de
4^e Inspectie, 's-Gravenhage.

Dr. J.P.A. Ernstman, Rector Huygens-Lyceum, Voorburg.

T. Ehrenfest-Afanassjewa, Leiden.

Dr. J. J. E. Hondius, Rector 1e Vrijz. - Chr. Lyceum, 's-Gravenhage. († 1950)

Dr. P. Th. Hugenholtz, Psychiater, Amsterdam.

Prof. Dr.G. van der Leeuw, Oud-Minister v. Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen,
Groningen († 1950).

Het Instituut voor het Beelddenken werd opgericht op 17 januari 1950

M.J. Krabbe, Logopaediste, 's-Gravenhage. 1889-1965